

jeg har da valgt det Eidsrum 3 Maaneder, idet det her bliver nødvendigt at afvente et Amtsraadsmege. Men de Grunde, der saaledes tale for at §§ 1, 2, 3 og 4 ikke strax skulle træde i Kraft, naar Loven har været indført i Lovtidenden, stille sig ikke imod, at de andre Bestemmelser i Loven strax kunne træde i Kraft, og derfor er det, at Lovdringsforslaget gaar ud paa, at de i §§ 1—4 indeholdte Bestemmelser først skulle træde i Kraft 3 Maanedes efter at Loven har været optaget i Lovtidenden, medens de øvrige Bestemmelser kunne træde i Kraft efter de sædvanlige Regler.

Sjörning: Da jeg ikke tidligere har havt Leilighed til at udtale mig om det foreliggende Lovforslag, uagtet det efter sit Indhold selvfølgelig maa interessere mig meget, skal jeg nu tillade mig nogle mere almindelige Bemærkninger om det. Jeg anser det for at være et velment Forsøg paa at gjøre Noget i Anledning af de Klager over Lyendeforholdene, som efterhaanden ere blemne saa hyppige og saa højrøstede, men om Forsøget egentlig er lykkes, anser jeg for temmelig tvivlsomt. Det første Afsnit, der handler om Fæstemandsinstitutionen, skal jeg lade uomtalt. Det andet Afsnit omfatter §§ 5—8 og gaar ud paa at søge tilveiebragt nogen Sikkerhed mod Brud paa Lyendekontrakterne fra Lyendets og Krediemands Side. Jeg tror nu nok, at jeg, naar jeg læser disse Paragrafer igjennem, kan forstaa dem; men jeg drifter mig til at sige, at ikke ret mange Tjenestefolk ville ved nok saa hyppig Gjennemlæsning af §§ 7 og 8 være i Stand til at tilegne sig deres Indhold. Jeg siger ikke dette som nogen egentlig Anke, thi det kan gjerne være, at det er umuligt at udtrykke disse i sig selv temmelig indviklede Regler paa en tydeligere Maade, end sket er. At man ved at indføre en Paategning i Studsmaalsbogen søger at opnaa nogen Sikkerhed mod Brud paa Kontrakten, er jo Noget, vi Alle meget godt kjende, og forsaavidt slutter disse Bestemmelser sig til den bestaaende Praxis. Enhver, der har havt en Studsmaalsbog i sin Haand, vil vide, at det i alt Fald udenfor Kjøbenhavn er aldeles sædvanligt, at Husbonden, saa snart han har fæstet et Lyende, indfører i Bogen en Bemærkning om, at det er fæstet til den og den Tid og for den og den Løn. (Modsigelse). Ja, her paa Sjælland er det i alt Fald aldeles sædvanligt. Denne Paategning er ganske vist ensidig, den er ikke underskrevet af Lyendet, men det sker ikke let, at der fra Lyendets Side fremkommer Indsigelser imod Rigtigheden af Paategningen. Jeg har aldrig hørt noget Lyende fremsøre nogen Indsigelse derimod, medens Lyendets Paastand altid gaar ud paa, at der senere er sket Noget, som har berettiget det til at gaa fra sit Løfte. Fremdeles er det jo en Forskjel, at man ikke efter den nugældende Ret har nogen udtrykkelig Forpligtelse til

Erstatning hos Krediemand, som fæster et Lyende, og endnu mindre noget Straffeanvar; men deraf følger rigtignok ingenlunde, at den Paategning, der nu sker, er unyttig; thi det tør dog vistnok siges, at en hommet Husbond ikke let fæster noget Lyende, i hvis Bog nogen særlig Paategning findes, uden først at have forvisset sig om, at der Intet er til Hinder derfor uanset Paategningen. I alt Fald er det vist, at den Virkning, en saadan Paategning overhovedet kan have overfor Krediemand, kan Husbonden være sikker paa, at den vil have, saalænge at han ikke selv ophæver Paategningen; thi der er ingen Anden, der kan gjøre det. Nu derimod giver man jo ethvert Lyende Ret til, naar det først forgjæves har været hos Husbonden, at gaa hen til Sognekogden og forlange, at Ophævelsespaategning skal gives, og dette skal saa pliblikkelig ske. Set altsaa, at en Husbond ude paa Landet paa en større Gaard har fæstet en hel Del Tjenestekarle og indført Paategning i deres Bøger med deres Underskrift og nu tror at være sikker paa, at de skulle komme, idet han selv negter at have disse Paategninger, saa vil det alligevel en smuk Dag kunne ske, at han faar at vide, at disse Folk have været hos Sognekogden, og at Paategningen er bleven hævet, hvorefter de strax ere reiste til Kjøbenhavn eller andetsteds hen for at søge ny Tjeneste, idet Hindringen for at faae ny Tjeneste derved er bortfalden. Dette vil være ham en ubehagelig Skuffelse. Det vil erindres, at der ikke er Tale om nogenformelt Undersøgelse eller besøjet Vægning fra Sognekogdens eller Politiets Side; naar det forlanges, skal det pliblikkelig efterkommes. Derimod er det en Forudsætning, at Sognekogden strax gjør Indberetning til Politimesteren om, hvad der er sket, og saa kommer den offentlige Politisag, hvorunder den nærmere Undersøgelse af Forholdet skal ske. Naar der da spørges om, hvor denne Politisag skal føres, saa antager jeg det for at være Meningen, at den skal føres ved den Ret, under hvilken Lyendeforholdet har fundet Sted eller skulde have fundet Sted, altsaa ordentligvis ved Husbondens Værnething; men det turde være tvivlsomt, om dette ikke trænger til ligefrem Lovhjemmel, i alt Fald for saa vidt angaar det Tilfælde, at Lyendeforholdet slet ikke kommer til at eksistere, saa at Lyendet muligvis slet ikke har været eller opholdt sig i denne Jurisdiktion. Jeg forudsætter altsaa, at Sagen skal føres ved den Ret, under hvilken Husbonden har sin Bolig; men det vil da strax vise sig, at der ikke let kommer Noget ud af en Sag, hvor man ikke kan faae sat paa den ene Part. Ja, hvor er han? Det bliver ikke saa ganske let at faae dette at vide; maaste tør man i dette Tilfælde gaa ud fra, at det er Politivirighedens Pligt at søge at skaffe det oplyst, for at den kan faae en Erklæring af ham; men det vil ikke være saa ganske let at gennemføre dette, navnlig efter den Lov, vi ijsor fik vedtaget